

«Αουμβίβαστος»,
 «τολμηρός» και
 «επαναστάτης με αιτία»
 είναι χαρακτηρισμοί που
 δύσκολα θα ταίριαζαν σε
 έναν Έλληνα εφοπλιστή
 που φέρει το επίθετο
 Κουλουκουντής

Είναι ίσως ο μόνος που
 τόλμησε να μεταφέρει
 στο χαρτί την ιστορία μιας
 ελληνικής εφοπλιστικής
 δυναστείας χωρίς να
 φοβηθεί να μιλήσει για όλα

«Οι γονείς μου ήταν Έλληνες
 εφοπλιστές. Το σπίτι μας
 ήταν κοντά σε ένα γήπεδο
 του γκολφ και πολλά χρόνια
 αργότερα, όταν μετά τον
 θάνατο των γονιών μου
 ετοιμαζόμουν να το
 πουλήσω, μια φίλη που
 με βοηθούσε μου είπε:
 “Τώρα καταλαβαίνω
 με τι μοιάζει αυτό το σπίτι.
 Είναι σαν υπερκεάνιο”»

Στην
 αγκαλιά
 του
 Αριστοτέλη
 Ωνάση,
 1941

του Διονύση Θανάσουλα
 dionthan@yahoo.gr

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ ΕΦΟΠΛΙΣΤΗΣ ΣΕ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΦΟΥΡΤΟΥΝΕΣ

Η συγκλονιστική ιστορία μιας από τις μεγαλύτερες εφοπλιστικές δυναστείες - Ο πατέρας-σουλτάνος, οι Μαυρολέοντες, οι Λιβανοί, οι Γουλιανδρήδες, ο Ωνάσης και τα κρυμμένα μυστικά τους με τη ματιά ενός ανθρώπου που πήγε κόντρα στο σύστημα μέχρι να υποκύψει στον εφοπλισμό

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ / ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017

«Περιτριγυρισμένος από αυτή την κουστωδία υποσυνείδητα απέκτησα τη νοοτροπία μέλους πλούσιας οικογένειας. Ο πατέρας μου δεν το είπε ποτέ ανοιχτά, αλλά το μήνυμά ήταν σαφές - δεν ανήκαμε στη μεσαία τάξη»

Οι νεόνυμφοι Ηλίας και Λούσι Κουλουκουντή με τον κουμπάρο και αδερφό του γαμπρού Τζόννη (αριστερά)

Αν προσπαθήσει κάποιος να εντυφώσει στα του οίκου μιας ισχυρής ελληνικής εφοπλιστικής οικογένειας, πολύ δύσκολα θα βρει πρόσβαση. Γνωστοί για τη μυστικοπάθεια που τους διακρίνει εδώ και δεκαετίες, οι Έλληνες εφοπλιστές δεν επιθυμούσαν ποτέ την οποιαδήποτε δημοσιότητα στα επαγγελματικά ή στα οικογενειακά τους μυστικά. Γι' αυτό ο Ηλίας Κουλουκουντής μπορεί και να φαντάζει ως ένας «αποστάτης» που αρνήθηκε να στηρίξει το άβατο της δυναστείας του γράφοντας για τα πολύ καλά κρυμμένα γεγονότα που σημάδεψαν τη μυθιστορηματική ζωή του. «Ασυμβίβαστος», «τολμηρός» και «επαναστάτης με αιτί» είναι χαρακτηρισμοί που δύσκολα θα ταίριαζαν σε έναν Έλληνα εφοπλιστή που φέρει το επίθετο Κουλουκουντής.

αλλά οδηγούσε ο ίδιος το αυτοκίνητό του, μια Κάντιλακ, μέχρι το γραφείο του στο νότιο άκρο του Μανχάταν. Η μητέρα μου έμενε στο σπίτι, άρα, τύποις, ήταν κι εκείνη νοικοκυρά όπως οι άλλες, με τη διαφορά όμως ότι είχε μια ομάδα υπηρέτων στη διάθεσή της. Περιτριγυρισμένος από αυτή την κουστωδία υποσυνείδητα απέκτησα τη νοοτροπία μέλους πλούσιας οικογένειας. Ο πατέρας μου δεν το είπε ποτέ ανοιχτά, αλλά το μήνυμά ήταν σαφές - δεν ανήκαμε στη μεσαία τάξη».

Παρότι γεννήθηκε στο Λονδίνο η πρώτη γλώσσα που μίλησε ο ασυμβίβαστος εφοπλιστής ήταν τα ελληνικά, ο οποίος στο δεύτερο κύβος κεφάλαιο του βιβλίου του αποκαλύπτει τα πρώτα μυστικά, αναφερόμενος στον γάμο των γονιών του. «Ήμουν λιγότερο από ενάμισι έτους όταν η μητέρα μου με πήγε στην ιδιαίτερη πατρίδα της, τη Σύρο, όπου ζήσαμε με τον πατέρα της στο μεγάλο σπίτι που είχε χτίσει έξω από την Ερμούπολη, ενώ ο πατέρας μου παρέμεινε στο Λονδίνο. Η επίσημη δικαιολογία για το ταξίδι ήταν ότι η μητέρα μου ήθελε να με δείξει στον πατέρα της, αλλά η επίσκεψη κράτησε σχεδόν δύο χρόνια». Η

Ο Ηλίας Κουλουκουντής με την κόρη του Ντήλια

Κι όμως, ο γηραιός σήμερα Ηλίας Κουλουκουντής είναι όλα αυτά και κάτι παραπάνω, όπως διαπιστώνεις διαβάζοντας το αυτοβιογραφικό του βιβλίο «Απρόσπτες ακτές», το οποίο μόλις κυκλοφόρησε. Είναι ίσως ο μόνος που τόλμησε να μεταφέρει στο χαρτί την ιστορία μιας κραταιάς ελληνικής εφοπλιστικής δυναστείας χωρίς να φοβηθεί να μιλήσει για όλα. Ο αυταρκικός πατέρας Μιχάλης Κουλουκουντής και οι συνεχείς τσακωμοί, η εθυστατική μητέρα που του εισέχρησε στο ψυχιατρείο, ο αδερφός του Τζόννης που αυτοκτόνησε, οι δύο γάμοι του, τα εφοπλιστικά προξενιά, τα σικ πάρτυ σε παλάτια της 5ης Λεωφόρου, δεν παρελαύνουν μέσα από τις σελίδες του βιβλίου. Δίνονται σε μια διάσταση που σπάνια κάποιος έχει την ευκαιρία να γνωρίσει από έναν άνθρωπο που για πολλά χρόνια θεωρούνταν το μαύρο πρόβατο μιας ισχυρής εφοπλιστικής οικογένειας.

Οι αναμνήσεις Ξαναγυρίζουνε

Η φράση του Αντρέ Μαλόρ στην εισαγωγή του βιβλίου σε προϊδεάζει μερικώς γι' αυτό που πρόκειται να ακολουθήσει. «Η κληρονομιά δεν παραδίδεται. Πρέπει να κατακτηθεί», γράφει ο συγγραφέας-εφοπλιστής που πριν από τις «Απρόσπτες ακτές» είχε γράψει άλλα δύο βιβλία με τελείως διαφορετικό θέμα. «Οι γονείς μου ήταν Έλληνες εφοπλιστές», τονίζει στη δεύτερη παράγραφο και συνεχίζει: «Το σπίτι μας ήταν κοντά σε ένα γήπεδο του γκολφ και πολλά χρόνια αργότερα, όταν μετά τον θάνατο των γονιών μου ετοιμαζόμουν να το πουλήσω, μια φίλη που με βοήθησε μου είπε: "Τώρα καταλαβαίνω με τι μοιάζει αυτό το σπίτι. Είναι σαν υπερκενάνιο"».

Μετά από μια αναφορά στους αστούς συμμαθητές του, οι πατεράδες των οποίων πήγαιναν στη δουλειά με το τρένο, ο Ηλίας Κουλουκουντής ξεκινάει τις οικογενειακές αποκαλύψεις.

«Ο πατέρας μου δεν πήγαινε στη δουλειά του με το τρένο,

η μητέρα του Νίτσα μπορεί να παντρεύτηκε τον Μιχάλη Κουλουκουντή αλλά «χρόνια μετά, στο Ράι, μια φορά που είχαμε μείνει μόνοι μας στο τραπέζι, μετά το φαγητό μου είπε ότι προτού αρραβωνιαστεί τον πατέρα μου είχε αγαπήσει έναν άλλο άντρα». Το 1946 η μητέρα του αρρωσταίνει και για τα επόμενα τέσσερα χρόνια εισάγεται σε ψυχιατρική κλινική και υποβάλλεται πιθανότατα σε ηλεκτροσόκ χωρίς τη χορήγηση αναισθητικού, όπως γράφει. Μπαινοντας στην εφηβεία σπουδάζει εσωτερικός στο Phillips Exeter Academy όπου διαβάζει φαντατικά Φ. Σκοτ Φιτζέραλντ. Την τελευταία χρονιά καλείται να μιλήσει στην Ημέρα των Αποφοίτων ενώπιον 1.100 ατόμων, παρουσιάζει και των γονέων του.

Εκείνη τη μέρα η κόντρα με τον πατέρα του κορυφώνεται όταν ο Μιχάλης Κουλουκουντής ακούει τον διάδοχό του να λέει μεταξύ άλλων: «Όταν ένας νέος δεν κατορθώνει να κερδίσει την αναγνώριση των γονιών του, την αναζήτη άλλου», και «η ουσία είναι ότι δεν μας αγαπάτε ως ανθρώπους. Μας αγαπάτε επειδή είμαστε παιδιά σας».

Εκτός από τους γονείς και τα αδέρφια του την εκρηκτική ομνία του νεαρού Ηλία παρακολούθησαν και τα δύο αδέρφια του πατέρα του, γεγονός που έριξε κι άλλο λάδι στη φωτιά. Τα μπράβω άλλωστε σε μια εφοπλιστική δυναστεία σπανίζουν, όπως τονίζει αφοπλιστικά ο συγγραφέας. «Κανένας όμως από τους Κουλουκουντιδες δεν είχε ακούσει παρόμοια φράση στα παιδικά του χρόνια. Πέντε αδέρφια σε μια ελληνική εφοπλιστική οικογένεια πολύ δύσκολα θα αισθάνονταν στοργή και στήριξη ο ένας προς τον άλλο», προσθέτει.

Το πάρτυ των Γουλανδρήδων και ο Ωνάσης

Λίγο αργότερα ο πατέρας του, που έχει τμωρήσει τα δύο μικρότερα αδέρφια του, ξεσπάει όταν ο πρωτότοκος προσπαθεί να τους προστατεύσει και του λέει με σκληρή βραχνή φωνή: «Αν δεν σου αρέσει εδώ, βρες κάπου άλλο να μείνεις».

«Στην ουσία ήταν ο σουλιτάνος, ένας απόλυτος άρχων. Ίδées όπως η ελευθερία της γνώμης δεν είχαν καμία αξία για εκείνον», γράφει ο Κουλουκουντής που ανακάλυψε πόσο πλούσιους

Αγκαλιασμένοι με τη Λούσι στη Νέα Υόρκη, το 1976

Ανάμεσα στους γονείς του στη Φλόριντα, το 1941

γονεείς έχει το καλοκαίρι του 1954.

«Ο Εαφνικός πλούτος με άφησε άφωνο. Στα πάρτυ που πηγαίναμε δεν υπήρχε ούτε πολύ ποτό, ούτε πολλή κουβέντα αλλά άφθονο φαγητό. Η ποσότητα ακόμα και ενός μπουφέ μπορούσε να τίσει σε βαθμό οκασμού ολόκληρο τον πληθυσμό της Σομαλίας». Στο Λονδίνο θα έχει την πρώτη του σεξουαλική επαφή σε ηλικία 16 ετών με μια πόρνη μετά από μια βόλτα με τον Ξάδερφό του Εντι στο τότε αρκετά κακόφημο

Την ημέρα του γάμου του: Η σύζυγος του Ηλία Κουλουκουντή, Λούσι, με τους αδερφούς του Τζόνι (αριστερά) και Στάθη

Ο Ηλίας Κουλουκουντής σε βρεφική ηλικία, το 1939, στο Λονδίνο

Ο πατέρας του Ηλία Κουλουκουντή, Μιχάλης

Με τη νεογέννητη κόρη του Ντήλια, το 1984

Υπήρχε ζωντανή ορχήστρα για τον χορό, η πολυτέλεια που γνώριζε ήδη ο Ηλίας Κουλουκουντής από τα ελληνικά πάρτυ, και ένα τραπέζι γεμάτο Έλληνες γύρω από τη βιβλιοθήκη στην άλλη πλευρά της αιθουσας που φορούσαν γυαλιά ηλίου, έπαιζαν χαρτιά και κάπνιζαν πούρα. «Ένας χοντρός άνδρας μεγαλύτερης ηλικίας καθόταν με το ζεύγος Γουλιανδρή και κάπνιζε το πούρο του. Δεν χόρευε ούτε μία φορά με την Εφη και δεν της μίλησε καθόλου όλο το βράδυ. Κατά τη διάρκεια εκείνης της ίδιας βραδιάς, όμως, η κυρία Γουλιανδρή ανήγγειλε τον αρραβώνα της Εφης με τον χοντρό κύριο. Ακόμα και οι Αμερικανοί φίλοι μου έμειναν άναυδοι. Μητρος στα ίδια μας τα μάτια, η όμορφη Εφη είχε πουληθεί σε έναν φαλακρό και ηλικιωμένο γνωστό της θείας της», περιγράφει. Ο Ηλίας Κουλουκουντής γράφει ωμά αυτό που αισθάνεται σε κάθε παράγραφο του βιβλίου του που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ποταμός, περιγράφοντας άγνωστες μέχρι σήμερα ιστορίες. Μια από αυτές έχει πρωταγωνιστή τον ίδιο και τον μυθικό Σμυρνιώτη Αριστοτέλη Ωνάση, ο οποίος τον κρατούσε αγκαλιά πολλές φορές όταν ήταν παιδάκι, ως φίλος του πατέρα του.

«Ο πατέρας μου και ο Ωνάσης συνήθιζαν να κάθονται ως αργά στο Russian Tea Room -αίθουσα του ξενοδοχείου St. Moritz- όπου εμφανιζόταν μια όμορφη τραγουδίστρια από την Αργεντινή και μια βραδιά, σύμφωνα με τον πατέρα μου, ο Ωνάσης γύρισε σπίτι χωρίς σόβρακο.

“Ηλία, Ηλία!” άκουσα μια φωνή πίσω μου στο St. Moritz, στις 6 Δεκεμβρίου του 1968. Γυρνάω και ποιον να δω; Τον Ωνάση. Ξαφνιάστικα και του είπα στα ελληνικά: “Τεία σας, τι κάνετε;”.

Και τότε με περίμενε άλλη μια έκπληξη. Ο Ωνάσης δεν είπε τίποτε, έκανε απότομη στροφή και σαν το φάντασμα του πατέρα του Αμλέι, απομακρύνθηκε».

Όταν ο Κουλουκουντής ρώτησε τη μητέρα του γιατί ο Έλληνας κρούσος έφυγε έτσι απότομα, πήρε πληρωμένη απάντηση: «Σε γνώριζε από παιδάκι και εσύ του φέρθηκες υπερβολικά. Του μίλησες στον τιληθνικικό και αυτό στα ελληνικά ακούγεται τόσο ψυχρό».

Ευτυχίες και τραγωδίες

Ο Ηλίας Κουλουκουντής προσπάθησε σε ένα βιβλίο να χωρέσει τις αναμνήσεις μιας μυθιστορηματικής ζωής όπως η δική του. Μέσα από τα κεφάλαια παρελαύνουν βαρετά δείγματα στην Αθήνα, η επισκεψή του στο Άγιον Όρος και η Alfa Romeo δόρο του πατέρα του για το πτυχίο από το Harvard, που τον ταλαιπώρησε χρόνια. Περιγράφει τη δουλειά στη ναυτιλιακή εταιρεία της οικογένειας, την παραίτηση μετά από έναν φοβερό καβγά με τον πατέρα του και την απόφασή του να παντρευτεί χωρίς να τον ρωτήσει. Γράφει για τις καθημερινές επισκέψεις του στον ψυχναυτή, μια καυτή περιπέτεια με μια Ελληνίδα αεροσυνοδό στο Κάιρο και φυσικά για τις γυναίκες που σημάδεψαν τη ζωή του. Αποκαλύπτει μόνο τα αρχικά της κοπέλας από γνωστή εφοβιστική οικογένεια, την οποία η μητέρα του προσπάθησε να του προσέδενει, αναλύει όμως τρυφερά τη γνωριμία του με τη Λούσι Πλάτ, τη δεύτερη γυναίκα του μετά την Ελληνίδα Ελένη Μιλωνά. Αυτή που του χάρισε την κόρη του Ντήλια και τον βοήθησε στην επανένταξη του αδερφού του Τζόνι Κουλουκουντή, ο οποίος νοσηλεύτηκε για χρόνια σε ψυχιατρικά ιδρύματα. Ηταν αυτός που τον πάντρεψε με τη Λούσι, λίγο καιρό προτού αυτοκτονήσει πηδώντας από το μπαλκόνι του, μην αντέχοντας το διαζύγιο με τη σύζυγό του. Γυρνώντας από το Λονδίνο και τη Νέα Υόρκη μέχρι το Μόντε Κάρλο και τη Σιγκαπούρη, ευτύχησε να γνωρίσει από κοντά μυθικές φιγούρες της ελληνικής ναυτιλίας. Εξπνε την απόλεια της Λούσι από καρκίνο την Πρωτοχρονιά του 1990, δούλεψε στους Κουλουκουντιδές με ετήσιο μισθό 5.000 δολάρια πριν έρθει η στιγμή που άνοιξε τα δικά του φτερά και να ακούσει τον πατέρα του να τον αποκαλεί «Ιούδα». Όπως άλλωστε γράφει χαρακτηριστικά προς το τέλος του συναρπαστικού του βιβλίου: «Όλη μου τη ζωή έψαχνα τον πατέρα μου και όταν επιτέλους τον βρήκα, αυτός ο πατέρας ήμουν εγώ».

Σόκο. Όταν μπαίνει στο Harvard για σπουδές, ανακαλύπτει το κρασί. «Αγόρασα μια κάσα με κρασιά του Ρίνου και την κουβάλησα πάνω στον ώμο μου σαν χαμάλιν μέχρι τον κοιτώνα. Άνοιξα ένα μπουκάλι και το ήπια. Μετά άνοιξα κι άλλο και το ήπια κι αυτό, και όπιν άλλο και ούτω καθέως όλο το βράδυ. Το επόμενο πρωί, που χρειάζομαι επειγόντως φυσικό χυμό, το μόνο που υπήρχε στο ψυγείο ήταν κρασί».

Γοητευτικός φοιτητής πλέον, δέχεται ένα κάλεσμα σε

πάρτυ από τον Βασίλη και την Ελίσα Γουλιανδρή, φίλους των γονιών του, το οποίο δινόταν προς τιμή της ανιψιάς τους Εφης. «Κορίτσια με φουσκοπέτες τουαλέτες και αγόρια με σμόκιν έμπαιναν στο ασανσέρ που ήταν όλο μπουαζερι και ανέβαιναν στον όροφο των Γουλιανδρή, όπου ο μπάιλερ τους άνοιγε την πόρτα, μια υπηρέτρια έπαιρνε τα παλιά τους και τους οδηγούσε στον προθάλαμο της αιθουσας χορού, όπου η θέα του Σέντραλ Παρκ από ψηλά τους έκοβε την ανάσα».